

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 16 Aralık 2017

Sayı : 17769

21796

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Başbakan Sayın Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

2003 yılında Sudan'ın en yoksul bölgelerinden biri olan Darfur'da isyan başlamış, Sudan hükümetinin desteklediği milisler (Cancevidler) ile Darfur'daki kabileler arasında çatışma çıkmıştır.

Birleşmiş Milletler (BM)'ye göre, çatışmalar sırasında 300 bin kişi öldürüldü ve nüfusu 6.2 milyon olan Darfur'da 2 milyon 700 bin kişi de evlerini terk etmek zorunda kalmıştır. Göçmen kamplarında günde 5 bin kişinin ise açlıktan, içecek su olmamasından ve hastalıktan öldüğü tahmin edilmektedir. El Beşir ise, Temmuz 2008 de Al Jazeera'de yayınlanan Frost Over The World programında Darfur'da 10 binden fazla ölü olmadığını konusunda ısrar etmiştir.

Yaşanan bu insanlık dramının boyutları karşısında BM ve Uluslararası Ceza Mahkemesi harekete geçmiştir.

14 Temmuz 2008'de Lahey Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi Savcısı Luis Moreno-Ocampo, Ömer El Beşir'i soykırım, insanlığa karşı suç ve Darfur'da savaş suçu işlediği gerekçeleriyle suçlamış ve tutuklanmasını talep etmiştir.

4 Mart 2009'da savcının soykırım talebi mahkeme tarafından yeterli delil olmadığı gerekçesi ile düşmüş ancak savaş suçu ve insanlık suçu işlemekten hüküm verilmiştir.

Sivil halka karşı cinayet ve ortadan kaldırma, göçe zorlama, işkence, ırza geçme olmak üzere beş insanlığa karşı suçtan, kasıtlı olarak sivil halka saldırı ve yağma olmak üzere de iki savaş suçundan aranan El Beşir; Lahey tarafından, görevi başındayken hakkında dava açılan ilk devlet başkanı olmuştur.

Ömer El Beşir, en son 2008 yılında 11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından Türkiye - Afrika İşbirliği Zirvesi sırasında İstanbul'da ağırlanmıştır.

Kasım 2009'da İstanbul'da düzenlenen İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) 25. Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) toplantısına gelmeye hazırlanan Beşir'e Batı sert tepki göstermiş, o dönemde AB, müzakere sürecine bağlı olan Ankara'ya verdiği notada Birlik politikalarıyla uyumlu olmayı taahhüt ettiğini anımsatmış, birçok uluslararası örgüt ise soykırımla suçlanan Beşir'in İstanbul'a ziyaretinde tutuklanması için çağrı yapmıştır. Yoğun

21796

baskılar üzerine Türkiye'den giden 'gelme' mesajıyla, Beşir'in İSEDAK toplantısına katılımı son anda iptal edilmiştir.

Diğer yandan 2009 Temmuz'unda Ömer El Beşir için o dönem Başbakan olan, şu anki Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan "Gazze ile Darfur'u birbirine karıştırmamak lazım. Gazze'de bin 500 insan öldürülmüş. Darfur'da böyle bir şey olsa, onun da sonuna kadar takipçisi oluruz. Ben bunu Netanyahu'yla rahat konuşamam ama Ömer Beşir'le rahatlıkla konuşurum. 'Bu yaptığınız yanlış' derim, bunu de yüzüne derim. Bir Müslüman soykırım yapamaz. Varsa böyle bir şey, tespit etmemek mümkün değil. Rahat rahat onu da söyleriz. 'Böyle bir şey yapamazsın, buna hakkın yok' deriz" ifadelerini kullanmıştır.

110 ülkenin taraf olduğu Roma Statü'süne Türkiye taraf olmayan nadir Avrupa ülkelerinden biri olmakla birlikte, Cumhuriyet Gazetesi'ne bilgi veren Uluslararası Ceza Mahkemesi yetkilisi, Türkiye için tutuklamanın zorunluluğu olmadığını belirtirmiş, ancak BM Güvenlik Konseyi'nin Uluslararası Ceza Mahkemesi kararının uygulanması için tüm devletlere çağrı yaptığını anımsatmıştır. "Gönüllü olarak Uluslararası Ceza Mahkemesi ile işbirliği yapma kararı Türk hükümetindedir" şeklinde konuşan yetkili, Güvenlik Konseyi'nin El Beşir'in işlediği suçları barışa karşı bir tehdit olarak gördüğünü ve kararı bütün üye devletler bakımından bağlayıcı olduğunu ifade etmiştir. Yani Türkiye'nin de El Beşir'i yakalayıp, Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne teslim etme yükümlülüğü, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin kararından değil, Güvenlik Konseyi kararından kaynaklanmaktadır.

Öte yandan birkaç gün önce Uluslararası Ceza Mahkemesi, Mart ayında El Beşir'i ağırlayan ve Roma Sözleşmesi'ne taraf olan Ürdün'e karşı Uluslararası Ceza Mahkemesi 'yükümlülüklerini yerine getirmediği gerekçesi ile Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne (BMGK) sevk edilmesine' karar vermek suretiyle, Ürdün'ün El Beşir'i 'tutuklanmasının ve mahkemeye teslim edilmesinin' asli görevi olduğu anımsatılmıştır.

13 Aralık 2017 tarihinde, 'Darfur kasabı' olarak anılan ve Lahey'de bulunan Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin hakkında tutuklama kararı çıkarttığı BM Güvenlik Konseyi'nin de bu karara uyulması için çağrı yaptığı Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir, üstelik Hükümet'in İsrail'i 'terör devleti' olarak tanımlayarak olağanüstü zirve çağrısı yaptığı bir süreçte, Türkiye'ye gelerek, İsrail'in 'terör devleti' olarak tanımlandığı İslami İşbirliği Teşkilatı Toplantısı'na katılmıştır. Bu bağlamda;

1 – Lahey Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi tarafından soykırım, insanlığa karşı suç ve Darfur'da savaş suçu işlediği gerekçeleriyle tutuklanması talep edilerek hakkında savaş suçu ve insanlık suçu işlemekten hüküm verilen, BM Güvenlik Konseyi'nin Uluslararası Ceza Mahkemesi kararının uygulanması için tüm devletlere çağrı yaptığı 'Darfur kasabı' olarak anılan Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir kim tarafından ülkemize davet edilmiştir?

2 – BM Güvenlik Konseyi'nin Uluslararası Ceza Mahkemesi kararının uygulanması için tüm devletlere çağrı yaptığı, savaş ve insanlık suçu işlemekten hakkında hüküm verilen ve tutuklanmak üzere aranan Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir'in ülkemizde ne işi vardır?